

proti slovenskim obtožencem jela uporabljati slovenski jezik. Ukaz z dne 27. julija 1887, št. 12.118 je zapovedal slovenske zemljiškoknjižne spise, a ukaz z dne 11. junija 1888, št. 6556 slovenska oznanila v uradnih listih.

Posebej za višje dež. sodišče v Trstu je izdal ukaz od 27. maja 1886, št. 2668, ki graja dosedanjo prakso kazenskih sodišč nasproti slovenskim pričam in obtožencem in veleva izvrševanje §-ov 163 in 198 kaz. pr. r., nadalje ukaz z dne 13. junija 1887, št. 190, da je zemljiškoknjižne prošnje, ki so vložene v kakem deželnem jeziku, reševati v istem jeziku in tako tudi rešitve vpisovati v zemljiške knjige.

Bolj, nego ti in drugi manj važni ukazi iz Pražákove dobe pa je vplivala na zboljšanje jezikovnih razmer v naši domači justici »javna tajnost«, da je baron Pražák resen branitelj pravic slovenskega naroda. Po njegovem odstopu so se stvari vzlic njegovim še vedno veljavnim ukazom slabšale in konečno nevarno poslabšale, vzlasti na Spodnjem Štajerskem. Dela se zadnji čas na »status quo ante«. Da pa do tega ne pride, je in ostane zasluga dra. Pražáka, ki si je s svojo dejansko pravičnostjo postavil lep spomenik tudi v srcu slovenskega naroda.

Književna poročila.

Der Kampf um Wohlfahrt. Von Dr. Karl Paeuer. Leipzig 1901. Theodor Dieter. Cena 3 M.

Spoštovani pisatelj, višjesodni svetnik v Gradci, je leta 1889 izdal modroslovno knjigo »Die Menschenseele« in se skril za pseudonim »Carnio«. Kritika se je s tem »doneskom k analizi in odgoji človeka« mnogo bavila in delala idealnemu pisatelju krivico na dve strani: jedni so ga smatrali za tendencioznega reakcionarja, a drugi so ga dolžili, da nasprotuje verskim napravam družbe. Zato se je odločil nastopiti s svojim polnim imenom in značajem ter izdal sedaj svoje, s človekoljubjem prepletano delo znova pod primernejšim naslovom. V sedanjem uvodu (38 strani), datiranem v Ljubljani, avgusta meseca 1899, razlaga pred vsem svoje stališče, svoje temeljne pojme in odgovarja kritikam. Radi bi, da bi kdo naših rojakov globlje posegel v to studijo in seznanil z njenimi nauki širše kroge.

Sborník věd právních a státních. Profesorji češke pravoslovne fakultete v Pragi, na čelu jim dr. Bohuš Rieger, so zasnovali znamenito pod-

jetje »Sborník«, ki ima namen gojiti vse vede, zastopane na isti fakulteti. »Sborník« bo izhajal na leto v 3—4 snopičih, ki bodo obsegali najmanj 20 tiskanih pol in prinašali znanstvene razprave in članke ter bogat slovstveni pregled. Kako si izdajatelji to mislijo, kaže prva knjiga (snopič 1.—3.), ki je pravkar prišla na svetlo, obsežna 368 strani. Na straneh 1.—157. so članki, na naslednjih do 360. strani je obdelana strokovna literatura zadnjega časa, a ostalih 8 strani obsega vseučiliške vesti. Vzlasti bogat je torej del o literaturi, v katerem so kritikovana pravoslovna dela raznih narodov in jezikov po materijah: splošni del, rimsko pravo, cerkveno pravo, pravna zgodovina nemška in slovanska, državljansko pravo, trgovinsko in menično pravo, kazensko pravo, civilno postopanje, ustavno in upravno pravo, mednarodno pravo, politično gospodarstvo in statistika. Vse, kar je zadnja leta važnejšega producirala moderna pravna veda, nahaja se v teh drobno tiskanih pregledih in bodi tudi, da je le po svojem predmetu in pisatelji omejeno. Tudi važnejši članki »Slov. Pravnika« so navedeni na pristojnih mestih. Že ta del »Sborníka« je vse pozornosti vreden. Poleg tega je 12 učenih razprav iz najboljših peres. Randa je napisal kritično mnenje o dosedanjem razvrščanju zasebnih pravic, Ott razpravo o prizivnem postopanju po novem pravdnem redu, Zucker o reformatornih težnjah na kazenskopravdnem polji, Pražák o reformi upravnega postopanja, Hanel o metodi nemške pravne zgodovine, Henner o cerkvenem pravu, Kadlec o osnovnih vprašanih slovanske pravne zgodovine, Čelakovsky o zgodovini rudarskega prava in o dotičnem novejšem slovstvu i. t. d. — »Sborník« je nov dokaz, kakó se je povzdignil češki narod tudi na pravoslovnem polji, odkar ima svoje vseučilišče. Priporočamo to delo vsem slovenskim pravnikom, ker ga jim ne bo težko umeti. Naročnina na »Sborník« znaša 7 K na leto in se pošilja založništvu Bursík & Kohout, akad. knjigarni v Pragi.

Verordnungsblatt des k. k. Ministerium des Innern. Ministerstvo za notranje reči se je odločilo izdajati svoje posebno glasilo, kakoršno že imajo druga ministerstva za svoja področja. Namen novemu ukazniku je, da bo priobčeval iz državnega zakonika in deželnih zakonikov zakone in naredbe za vso politično upravo bodisi v posnetku ali pa v celem obsegu, nadalje normalije in druge odredbe notranjega ministerstva, ki spadajo v javnost, potem razne strokovne vesti, judikate in književnosti, konečno osobne vesti in razpise političnih služeb. List bo imel tudi prilogo, ki se bo osobito bavila z državno veterinarsko upravo in tako na jedno stran oblastvom vseh instanc dajala navodila za njih administrativno in judicijalno delovanje, na drugo stran pa seznanjala širše občinstvo s smotri in nagibi veterinarske uprave.

Finanzwissenschaft von dr. Jos. Kaizl. Sedaj je izšel drugi del dr. Kaizlove knjige »Finančni vědy« v nemškem prevodu, ki ga je z dovoljenjem avtorjevim priskrbel iz češkega dr. A. Körner, min. tajnik in docent za narodno gospodarstvo. Prvi del prevoda iz lanskega leta, obsežen 15 pol, stoji vezan 4 K 40 h, drugi del, obsežen 18 pol, pa 5 K 20 h.